

Medel i klasskampen

Walfrid Engdahl

1916

En fråga uppstår ofta för mig vilka medel vi böra använda i klasskampen. Då jag ju är arbetare, tillhör jag underklassen och känner med en arbetares känslor och tänker från arbetarens synpunkt.

Som vanligt då man försöker tänka mötas motsägelser och hinder, dessa andliga gärdesgårdar som ofta äro så hårda att överkomma. Det första hindret är mig då själva ordet: klasskamp. Vi kämpa för vår klass, arbetarklassen. Men det är ju en klass, som vi vill ha bort? Vi vill ju göra en ända på alla klasser, båda, klasserna, rika och fattiga? Är det meningen, som så många tänkare synes fatta det, att vi vilja dra ned de rike till fattigdomens nivå, göra alla fattiga? Knappast! Vi vilja allas rikedom och lycka, nej, arbete, det valda arbetet, som är den högsta lyckan. Ordet klasskamp har endast en halv betydelse, vilken äger logisk bärkraft i nuets och dagens strider. Men det är ju dock i nuet vi leva och röra oss och så tvingas vi ta det sådant det är.

Ta vi så av oss framtidsdrömmarnas kåpa och stiga in i nuet, se vi verkligen en väldig kamp försiggå, och hur den föres med ojämna vapen. Det är striden om en klass bevarande och om dess fall, som klass sedd; det är arbetets kamp mot lättjan, lyxan och det oförsämda överflödet. Det är arbetet som vill bana sig väg upp till samhällets höjd, dess självskrivna och naturliga plats, det är nyttan som vill trampa onyttan under sina fötter och inta dess, sedan långa tider, kvarhållna privilegierade ställning. Naturligtvis kastar jag på mig rustning, griper mina vapen och inregistrerar mig i arbetets och nyttans här.

Om mitt vapen bär en rostfläck kan det hugga lika bra, och om mina medel äro civiliserade, därpå har jag ingen tid att grunda. Jag ser fienden stå med högt hugg, som måttats mot mitt huvud; jag skyndar mig parera och ge ett dödshugg i stället. Om min rörelse ej är så graciös, så sitter vapnet säkert i grov och hårdnad hand och det är ändamålet jag är efter.

"Men ändamålet hälgar väl inte medlet?" Visst gör det då! Det är mig absolut likgiltigt vad medel jag griper, endast jag hinner till makt och seger med mina intressen. Hjälper mig ett knytnävslag ger jag bort det; hjälper mig en lögn, så ljuger jag, och hjälper mig en ärlig strid eller ett lagbrott, så gör jag användning av dem.

Jag vill ingen ängel vara, utan en krigare. Jag bär uniform och är soldat i det nyttiga arbetets här. Min uniform är lik de andras klädedräkter; men jag är ej uniform med deras sinnen.

Till min egen klass, inom min egen här får jag ingen lögn spridas, och till fiendens här får ingen sanning spridas. Med fiender talar man ej, med dem slåss man, och man har vanligen ingen skonsamhet heller. Angripas de under det de såva eller anfallas de bakifrån; det är kanske ej så hederligt, men vad gör det, då vi äro säkrare om segern!

Våra fiender förgiftade maten och kloroformerade oss till ständig sömn, och så ha de gått an att anfalla oss tills vi lågo besegrade under deras fötter. Det kunde endast ske genom gift och sömn, att en blev herre och nittionio slogos till hans fötter.

Innan arbetarna frågar sig huruvida deras medel äro civiliserade eller ej, borde de undersöka överklassens. En sådan undersökning toge ej lång tid, och borde redan vara känd, de ha ju sårats av dessa varenda stund. Vi skola välja medlen, och välja dem som är bäst för oss och gör fienden den största skadan. Ibland är en undervattensbåt bättre än det största och stoltaste slagskepp.

Varför skall jag så respektera överklassen att jag förnekar mig själv, under det de förneka sig själva ingenting, men mig allt.

Här i denna lilla stad på högst 2,000 invånare ha vi 3 olika banker. Bankörerna gå i snygga gångkläder - jag i trasiga "overalls". Deras arbete är fint och valkar ej deras händer - mitt gör mig smutsig och grov. De ha 2 a tre automobiler; ja de köper en ny och dyrbarare varenda vår - jag får gå och tjäna knappast nog till ett par skor, då de behövas. De ha vackra hem, vackra välklädda barn och hustrur - jag får hyra mig in i ett litet rum, äger ej medel till ett hem, äger ej pengar nog att försörja hustru och barn. De äta utsökt mat och härliga delikatesser - jag får vara nöjd, betala dyrt och äta vad som de rata. De ta emot andra människors besparingar, för vilka de betala 3 a 4 proc. ränta, och låna deras pengar sedan ut till de fattiga behövande från 10 till över 60 proc. ränta - jag får gå till dem och låna och betala den oerhörda räntan. Vart går den? Till deras hustrur, hem och barn och till utvidgad affärsverksamhet; men jag tar de tunga stegen närmare fattiggården, arbetshuset och fängelset. Jag står på trottoarkanten, i mina slitna overalls, och ser dem åka förbi mig och jag tänker på det nära sambandet mellan min slitna habit, mitt elände och deras vårdslösa elegans.

De stjäla pengar, hus och lycka från de behövande - jag bygger varma och goda hus åt de behövande och i detta mått ger jag dem lycka. De röva pengarna på det hutlösaste sätt, ju mera fattig jag är desto högre räntan stiger, och den stiger, stiger tills allt har gått ifrån mig och tills jag utblottad och ren kastas ut på gatan.

Kan det finnas tvivel om till vilken min sympati och mitt respekt går?

Här kommer mannen från Första Nationalbanken. Låt mig se! - För något år sedan lät Förenta staternas guvernement låna ut miljoner dollars till alla nationalbanker i landet, och den humane Unkel Sam lät endast begära 3.5 proc. ränta. Bankerna lånade bort dessa summor till arbetare och bönder, vilka voro i stor nöd och i behov av pengar, och, även bankmännen, så goda och humana - de gå ju i kyrkan och sträva efterlikna Nasareen, punktligt varje söndag - låto ej begära höga räntor, endast från 10 till över 2,000 proc. på varje dollar.

De fattiga, urstånd att möta så kolossala utgifter, fingo tigande åse hur deras hem, gårdar, hästar, kläder och allt grepos av giriga pänninghänder under den mutade lagens skydd.

Skall man verkligen respektera dem? Finns det medel i ohederliga nog, radikala nog i striden mot dem? De äro obehövlige, och ännu värre, de äro **skadliga**, och samhällen, land och städer komme att reda sig allt för väl utan dem; men de kunde ej reda sig utan mig, arbetaren.

Felet med oss är, att vi inte äro djärva nog och inte fräcka nog. De ha satt upp institutioner och sig själva, de rika inom samhället, och krävt vår respekt, och vi ha varit dumma nog att falla på knä med våra hjärtan översvälda av vördnad och respekt.

Striden som föres är ojämn.

Deras sida är skyddad bakom samhällets alla resurser, vilka göras ofantligt starka genom vårt sjukliga respekt. Upphör respektera lagen och den skyddar dem ej mer, upphör att respektera alla deras ruttna institutioner och allt dess skydd är som bortblåst av vinden. Den jämna striden kan då börja på. De ha visserligen sina rikedomar, men vi ha vår mångfald och vår kraft.

Överklassen kan tillgripa vilket medel den behagar, ingen säger däremot. Till och med arbetarna böjer sina huvuden i stum och dådlös undergivenhet, och vänta tåligt på slagen. Men om arbetarnas medel utövas en ständig kritik och vi finna arbetare, ja, t. o. m. sig själva kallande "vakna" arbetare, stämma in i det kapitalistiska och borgerliga skallet. "Det är för radikalt", och "det är för rått". Det ena är det och det andra är det, men oftast dock, att det är **för radikalt**, liksom om det gäves något som det, att vara för radikalt.

När den korslagda armarnas sträjkidé började vinna terrän, så var den för radikal, när generalsträjken med möjligt våld började sysselsätta de vakna arbetarnas tankar, hördes samma avståndstagande, så med bojkott, så med label, så med direkt-aktion, terrorism, och nu sist och hårdnackast med sabotage.

Arbetarna borde sätta sig in i denna numera så ofta använda stridsmetod och omhulda den. Det är just den bäst lämpliga formen av stridsmetod att möta de kapitalistiska grävsvinen med, vilka alltid gå dolda under jorden och smyga sig fram sedan solen gått ned.

Från knappnålen upp till pansarplåt och dreadnoughts är allt sabbotterat, förfuskat, över industriens alla grenar bedriva arbetsgivare och fabrikörer sabotage, utan att väcka harm och förtrytelse. Man köper ylle, som består av 60 a 70 proc. ren bomull; man köper 2 tums virke som blott håller 1½ tum o. s. v. i oändlighet. Allt är sabbotterat och allt tillåtes vara, utom den enda varan som jag säljer - mitt arbete.

Hur vore det om vi arbetare började på allvar med vår sabotage. Sanningens sabotage - lögnens sabotage, reglementenas sabotage och förströelsens?

Det största objektivet sabotagens envisa motståndare hävda är, att vi vilja förstöra maskinerna, som ha krävt så många år i sin fulländning. På detta grunda argument bygga de sedan upp sin skenheliga motrörelse. Om vi förstöra maskinerna göres ingen annan skada än att vi åsamkat arbetsgivaren en förlust så stor, att han inser det vara billigare giva sina arbetare en god betalning än fortsätta förlora.

Maskinerna i sig själva sättes upp på en mycket kort tid, men konstruktionen tog seklerna i anspråk. Om nu så skulle hända, att alla modärna tryckprässar sönderslogos, hade vi likväl deras konstruktioner kvar, och nya kunna tillverkas på några dagar. Det är endast en tillfällighetsmedel för arbetaren, att låta en maskin springa sönder, som kan vara tjänligt i deras strid. Dess tjänlighet gör det berättigat i vår kamp och arbetarna skulle ej "gruffa" något, ty de äga inga maskiner, utan möjligen en symaskin för eget behov.

Går jag in i en affär för att köpa skor söker affärsmannen med övertygade logik förklara för mig hur de goda skorna ej kunna säljas för samma pris som dåliga kunna. Samme affärsman glömmer sin logik, när han vill ha ett hus byggt eller ett arbete utfört, då fordrar han det bästa arbete för den lägsta betalning.

En princip som håller och användes inom överklassens kretsar får ej användas av underklassen. Vem talar om att få; låt oss hellre ta och göra bruk av vad vi vill. Varför skola vi fråga dem om låv och tillåtelse om vad att göra? Inga hänsyn, endast fräckhet, så bli vi lika dem och jämnspeleta med våra fiender.

Vårt mål är våra intressens seger och låt det diktera vår medel.

Det Anarkistiska Biblioteket

Walfrid Engdahl
Medel i klasskampen
1916

Allarm oktober 1916

www.anarkistiskabiblioteket.se